

WYCHODZI CODZIENNIE.

Przedpłata wynosi w Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 c. — miesięcznie 1 zł. 50 c.

Numer kosztuje 10 centów.

Rękopisy redakcja nie zwraca.

DZIENNIK POLSKI

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biurowisko Administracji „Dziennika Polskiego” przy ulicy Sykorskiej 12, w domu p. Bernsteina; we Wiedniu, Namburga, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Barylu, Szwajcarii i Wrocławiu pp. Hausencatein et Vogler; w Warszawie Reichman et Frenzier Biuro asonów; w Paryżu pułkownik Raskowski Faubourg Poissoniere 23 — Ogłoszenia przyjmują Agencja p. Adama Ciborowalskiego Rue Clement 4 Parys.

Od Wydawnictwa.

Z nowym kwartałem upraszamy szan. czytelników o wczesne nadesłanie prenumeraty dla uniknięcia reklamacyj i uregulowania nakładu.

Przedpłata na Dziennik Polski wynosi:

Table with 2 columns: Rate type (rocznie, półrocznie, kwartalnie, miesięcznie) and Amount (18 zł., 9 zł., 4 zł. 50 c., 1 zł. 50 c.).

Table with 2 columns: Rate type (rocznie, półrocznie, kwartalnie, miesięcznie) and Amount (24 zł., 12 zł., 6 zł., 2 zł.).

Lwów 31. marca.

Podaliśmy niedawno rezultat wyborów do wyznaczonej rady żydowskiej we Lwowie. Jest on tak pomyślny dla idei postępu i zbawiennych reform, że uczynił nas wielki nadzieję, które do tych wyborów przywiązywano, zwłaszcza w chwili, kiedy się zanosiło na osławiony wiec rabinów.

Bardzo przeważna część wybranych członków rady wyznaczonej należy do rzędu ludzi, którzy za pierwszy swój obowiązek obywatelski uważali tak działać, aby masy żydostwa, wychowywane w tendencjach germanizacyjnych i w zupełnej odębności społecznej od reszty narodu, mogły stopniowo zatrząść wszystkie cechy tej odębności, które z żydów czyniły osobny naród w narodzie, a w organizacji gminnej tworzyły z nich osobne niejako korporacje polityczne.

Do utrzymania tych zakoniałych i bezadwędnych stosunków przyczyniło się w znacznej mierze urządzenie niemieckie samejże władzy kahalnej, tudzież wstępną ustrój chajderów, odgrywających rolę ochronek, gdzie drobna młodzież, nie dotychczas jeszcze wieku szkolnego, jest wychowywana w ciemności, pełnej zabobonów, i w żargonie, od którego odzwyczaili się już nawet żydzi w państwie rosyjskiem tak, że pomiędzy sobą nie używają wcale żargonu niemiecko hebrajskiego, lecz języków krajowych.

Urządzenie niemieckie u władz kahalnych stało się istną anomalią.

Od r. 1868 mamy w całym kraju zaprowadzony język urzędowy polski u władz administracyjnych i sądowych. Długiego kosztowało czasu, zanim dotychczas rozporządzenie cesarskie zostało wreszcie zaprowadzić u władz skarbowych, na pocztaach i w służbie telegraficznej. Ostatniemi mohlakami germanizmu pozostały jeszcze: Zarządy kolei żelaznych i administracja domen państwowych, lecz i tutaj przesłano skutecznie opozycję, która organów swoich znajdowała w osobistościach napyłkowego pochodzenia. W miarę likwidacji ich gubił się też i opór przeciwko zaprowadzeniu całkiem naturalnemu i loicznemu.

Żydów naszych nie uważamy za żywioł napyłkowy. Ze się dotychczas z trudnością tylko zaczęli do myśli i usiłowań narodowych, a w społeczeństwie tworzą kastę, która niestety nie zdołała uniknąć ciężkich zarzutów ze strony gminu chrześcijańskiego, i stała się przedmiotem fatalnej agitacji, temu winne stosunki wiekowe. Wszak ludzie podlegają ogólnym prawom przyrody. Stają się i są takimi, jakimi ich zrobiło wychowanie. Całe zaś wychowanie żydów naszych odbywało się wrecz na mylnych podstawach. Wyznawstwo górowała, a nawet była wyłączną za-

sada ich wychowania tak prywatnego jak publicznego. Nie dziwnego więc, że generacja starsza znajduje się w tem smutnym położeniu, iż nie rozumie dążeń ogółu współbraci innych wyznań.

Abym przełamać ten system, zrobiono już wiele. Pracują nad tem wspólnymi siłami i ludzie i instytucje. Praca to wielka i długa, a owoce jej z natury rzeczy nie mogą być zbyt skrawami lub wyraźnymi i szybkimi. Co bowiem wieki zaniedbały i w czem mnogie pokolenia nagrzęszyły, to nie da się zmienić jednym obrotem ręki w kilku latach. Pozostaje więc jeszcze wiele do zrobienia, ale konsekwentna wytrwałość może wkrótce wykażać rezultaty.

Z zadowoleniem czytaliśmy i przytaczaliśmy protesta postępowych żydów przeciwko reakcyjnym zapędom rabinów starowiecznych, bo widzimy w tem dowód tendencji do energicznych reform, aby ultrakonserwatywne i w talmudyzmie pograżone masy żydostwa wyrwać raz z zakletego koła i wyprowadzić na tory prawdziwej cywilizacji.

Nowo wybrana rada wyznawców w stolicy kraju ma w tej mierze kierownicze zadanie. Z jej postępowania bowiem, inne w kraju będą sobie wzór brały. Spodziewamy się, że ma ona zupełną świadomość swojego stanowiska. Przedewszystkiem tedy oczekujemy od niej stanowczo zerwania z dotychczasowym systemem urzędowania w języku niemieckim, szkoły bowiem publiczne wykazywały już bardzo znaczny zastęp ludzi, dla których niemieczyna stanowi tylko przymus niewygodny. Powtóre zaś mamy nadzieję, że nowa korporacja zajmie się reformą elementarnego wychowania dzieci żydowskich i liczymy w tym względzie na szanownych posłów, którzy zajęli krzesła w dzisiejszem przełożeniu.

Reforma szkół średnich.

Uwagi nad Sprawozdaniem Komisji w sprawie reformy szkół średnich, powołanej przez Akademię umiejętności w Krakowie do zatwierdzenia przekazanego jej przez Wysoki Sejm wniosków.

Komisja zastanawia się w końcu elaboratu nad egzaminem dojrzałości. Ten egzamin musi pozostawać w zgodności z myślą przewodnią całego planu gimnazjów; odmienny ustrój ostatnich pociąga także za sobą przeistoczenie pierwszego. Gdy zaś, jak to w ciągu naszych uwag niejednokrotnie wykazało się, w zaprzetykach na ustrój i zadanie gimnazjów różnimy się od wniosków komisji: Przeto i co do urzędowania tego egzaminu z komisją pod wielu względami nie mogliśmy się zgodzić. Komisji widocznie chodzi o to, aby uczeń przed egzaminem dojrzałości miał czas do powtórzenia sobie i nauczania się wszystkich przedmiotów, w skład egzaminu wchodzących i dlatego ze swego stanowiska słusznie pyta się, jaka zachodzi potrzeba poddawać arbitrarjenta egzaminowi z języka niemieckiego lub łacińskiego, skoro nie podlega wątpliwości, że tych przedmiotów w kilku dniach tyle się więcej nie poduczy, aby jego odpowiedzi w klasie ósmej obiegają zbytnio od odpowiedzi przy egzaminie dojrzałości. Przeciwnie, zarys organizacyjny twierdzi, że w egzaminie dojrzałości nie chodzi wcale o postępy ucznia w roku ostatnim, lecz o ogólne wykształcenie, uzyskane przez cały przeciąg studjów gimnazjalnych. Jakoż dokładne przeczytanie Zarysu organizacyjnego przekona każdego, że zamiarem owych egzaminów nie było wcale niewzielenie ucznia do wysiłku niezwykłej pracy, po największej części

mechanicznej i pamięciowej, lecz o złożenie przezeń dowodu, że z całego zapasu podawanej mu w gimnazjum wiedzy wyniósł tyle wiadomości, tyle dojrzałości umysłowej, ile potrzeba do oddania się skutecznego studjum uniwersyteckim. Dlatego też stara się Zarys organizacyjny, przechodząc poszczególne przedmioty, wykazać, że uczeń zdolniejszy, bez osobnego przygotowania, śmiało do owego egzaminu przystąpić może, a tylko uczniowie słabszy zdolności, lub niepełni, muszą te lub owe parcie powtórzyć i uzupełnić. Owe złote prawidła Zarysu organizacyjnego w praktyce uległy poniekąd zapomnieniu: egzamin dojrzałości stracił właściwą cechę i tak się przestoczył, że obecnie nawet najzdolniejszy i najpełniejszy uczeń bezosobnego, uciążliwego przygotowania poddać się mu ze skutkiem pomyślnym nie może. Za czem zaś poszło, że ów egzamin coraz mniej uwzględnia dojrzałość umysłową ucznia, a coraz więcej wkracza w granice klasy ósmej i zatrudnia umysł młodzieży przez całe drugie półrocze tej klasy do tego stopnia, że właściwy cel owej klasy nader rzadko osiągać się daje. Z tych przeto powodów pragnęliśmy także reformy egzaminu dojrzałości, ale w duchu wrecz przeciwnym wniosków komisji, stojąc osobliwie na stanowisku zajętem przez komisję powołaną przez zarząd Towarzystwa pedagogicznego, która w części piśmiennej tego egzaminu upatrjuje najlepszy środek do poznania dojrzałości umysłowej ucznia i dla tego najniebezpieczniej na nią kładzie nacisk. Komisja krakowska przeciwnie część piśmienną egzaminu usunąć zupełnie, a natomiast domaga się, aby uczniowi pozostawiono kilka miesięcy czasu do przygotowania się i aby o dojrzałości jego stanowiły odpowiedzi na wylosowane pytania, a więc odpowiedzi na pytania nie uwzględniające bynajmniej indywidualności ucznia i jego poprzednio okazanego uzdolnienia. W takim składzie rzeczy trudno zaiste o porozumienie. Dla tego też nie wdajemy się w bliższy rozbiór poruszonych tam kwestyj, konstatując jedynie, że komisja wbrew głosom przeciwnym uznaje ów egzamin za nieodwzajem-

Stając u kresu tej pobieżnej pracy, winniem zdać sprawę, dla czego się jej podjąłem, choć z góry mogłem przewidzieć, że moje słowa albo przebrzmiały bez skutku, albo wywołają odpowiedź, wobec której podjąłbym musiał nierówną walkę z meżami, silnymi stanowiskiem i uznaną sławą naukową. Otóż jedynym powodem do skreślenia niniejszych uwag było przekonanie, uzyskane po dokładnem przeczytaniu sprawozdania komisji, że reforma gimnazjów przeprowadzona według zasad tam zawartych, chybiłaby zupełnie celu i zawiodłaby oczekiwania kraju. Nabywszy zaś takiego przekonania, poczytywałem za obowiązek ogłosić publicznie swe zapatrywania i poddać pod rozwagę znawców sprostowania i myśli, być może, że błędne, lecz powstałe wśród dłużejletnich doświadczeń w izbie szkolnej. Są one po największej części ujemne i inności być nie mogą. Ułożenie pozytywnego projektu reformy wymaga nie tylko doświadczenia pedagogicznego i dydaktycznego, lecz także dokładnej znajomości dziejów oświaty, gruntownej wiedzy na rozległej niwie nauk w gimnazjum wykładanych, a przedewszystkiem dojrzałego, wszechstronnego i samodzielnego zbadania wszystkich czynników publicznej edukacji. Nie posiadając takich warunków, zadawałam się skromnym stanowiskiem sprawozdawcy i mniemałam, iż zupełnie osiągnąć cel zamierzony, jeżeli niniejsze uwagi, bezstronnie rozważane, wykażą, że orzeczenia komisji nie mogą być ostatniem, a nawet przedostatniem słowem w zamierzonej reformie gimnazjów.

Dr. Zygmunt Samolewicz.

KORESPONDENCJE.

Wiedeń 30. marca.

(Koleje strażnicze. — Rada państwa. — Kolej Tarnopol-Kopeczyn. — Termin zwołania Sejmu krajowego.)

Według przedłożonego Izbie poselskiej projektu, zamierza rząd wybudować dwie nowe linje kolejowe w Galicji, a mianowicie: a) ze Suchej do Skawiny, a ząd jedną gałąź do Podgórze, a drugą do Oświęcimia; b) z Żywca do kolei kośczycko-bogumińskiej. Koszta budowy wynoszą 14 milionów, a w razie, gdyby dano się przeprowadzić z rządem węgierskim układ celem połączenia Żywca z koleją kośczycko-bogumińską z pewnym punktem (z Czaczą) na terytorjum węgierskiem, wynosiłyby kosztą tylko 11,500,000 złr. gdyż w takim razie przypadłoby 2 1/2 mil. złr. na drugą połowę monarchji. W razie przyjęcia jednak do skutku układu, nie mógłby rząd, według projektu do odrębnej ustawy, przyjmować zobowiązań, któreby narażały niezawisłość galic. kolei transwersalnej pod względem taryfowym i handlowo-politycznym. Według art. III projektu, budowa musi być w 2 1/2 latach skończoną, licząc od r. 1883. Na roboty wstępne zada ministerstwo handlu (art. IV.) na rok 1882 kredytu w sumie 100,000 złr., która to suma ma być pokryta z zapasów kasowych. W artykule V. ząd ministerstwo dla tych kolei uwolnienia od stempli i należności przy umowach, podaniach i dokumentach sprzedanych, liczących się kupna gruntów, budowy i zaprowadzenia ruchu, tudzież od należności przenosnych od wykupna gruntów. Na podstawie art. VI. rząd objemie ruch na tych kolejach w zarząd własny, a przeniesie go może na inne towarzystwo lub osobę tylko na zasadzie osobnej ustawy.

Rząd zamierzał pierwotnie połączyć Żywiec z Czaczą, zaś w projekcie powyższym odstąpił od tej myśli i pragnie połączyć Żywiec z koleją kośczycko-bogumińską na terytorjum austriackiem, prowadząc ją przez Rajcę i Legery do Mostów. Linja ta wynosi 58 kilometrów, podczas gdy odległość z Żywca do Czaczę wynosi tylko 55 kilometrów. Jakkolwiek tedy połączenie Żywca z Mostami jest o 3 kilometry dłuższem, a tem samem i droższem, jeżelikolwiek dalej kosztą budowy tej linji w sumie 5,700,000 zł. spadłyby tylko na Przedsiębiorcę, zaś przy budowie linji Żywiec-Czaczę rząd austriacki poniósłby tylko 3,218,000 złr. kosztów za przestrzeń od Żywca do granicy węgierskiej (Zwerdoff), podczas gdy 2,500,000 złr. przypadłoby na rząd węgierski, to jednak rząd austriacki mimo to wszystko, przenosi linję Żywiec-Mosty tak ze względów strategicznych, jak i dla zapewnienia kolei transwersalnej niezawisłości taryfowej i handlowo-politycznej.

Druga kolej ze Suchej do Skawiny, a ząd na jedną stronę do Podgórze, na drugą do Oświęcimia, ma przeważnie znaczenie strategiczne.

Linja ze Suchej do Podgórze wynosić będzie 62-kilometrów i prowadzić będzie przez dolinę rzeki Skawy na północ, dalej przez dolinę Stryszówki aż do działu wód w Stroncu; ząd spuści się w dolinę potoku Czerwonki, a dalej podąży doliną Skawinki do Skawiny. Ząd zwróci się na wschód do Opakowic, przelnie gościniec, prowadzący z Białej do Krakowa i pójdzie doliną Wilgi pomiędzy stacją kolei Karola Ludwika Bierzanowem a dworcem krakowskim do Podgórze. Koszta tej kolei wynosić będzie 4,821,000 złr.

Gałąź ze Skawiny do Oświęcimia wynosić będzie 48 kilometrów i prowadzić będzie prawym brzegiem Wisły przez Wielkie drogi, Brzezine, Ryeców, Spytkowice, Zator i Przeciszów, a po przejściu przez Sołę, zakończy się na osobnym dworcu w Oświęcimiu, w północno-wschodniej

stronie dworca kolei północnej. Koszta budowy tej linji preliniowano na 3,350,000 złr.

Rada państwa zbierze się po świętach zaledwie na dwa tygodnie i odczonną zostanie po uchwaleniu taryfy celnej.

Minister handlu udzielił już koncepcję wstępną na budowę kolei z Tarnopola kopeczynem, która jednak nie będzie dochodzić do samych Kopeczyn, gdyż rząd uważałby to za szkodliwe dla kolei transwersalnej, cały bowiem ruch handlowy mógłby się z Husiatyna zwrócić przez Kopeczynie na krótszą linję kolei Karola Ludwika, ze szkodą dla kolei transwersalnej, budowanej kosztem skarbu państwa.

Według teraźniejszego stanu rzeczy, zdaje się, że Sejm galicyjski będzie zwołany dopiero przy końcu sierpnia.

Z nad Limu 21. marca.

(Szczegóły o zajęciach na widowni powstania.)

Co poseł Hausner w stynnej swej mowie wypowiedział w roku 1878 w sprawie okupacji Bośni i Hercegowiny, sprawdza się niestety w całej pełni. Austria narobiła sobie wiele kłopotów. Nado sytuacja na półwyspie bałkańskim zostanie utrudniona wobec aspiracji nowego królestwa serbskiego, która w swych dążnościach harmonizuje z Rumunją. Wszyscy Serbowie zentuzjastowani są awansem księcia Milana, a oświeceni z nich potęgują jeszcze zapal powszechny opowiadaniem o dawno ubiegłej chwale południowych Słowian. Takie tracenie o strunę narodową trafia tem silniej w dumę uczuć narodowych, że Serbowie są daleko oświeceni od swych współplemieńców bośniackich i hercegowińskich.

Północna część Bośni, a raczej środkowa od wschodu Hercegowiny, dostarcza już kontyngensu dla powstańczych szeregów, które manewrują koło Gorazdy i Focey. Gdzie sam Kowaczewicz dowodzi, tam widać lepszą organizację, tam szanowane są prawa międzynarodowe, tam lepiej się obchodzą z austriackimi jeńcami.

Z nadchodzącą wiosną łatwiej będzie o ochotników do powstańczych oddziałów, a jeśliby im chętna przyszła dłuższy czas zatrudnić Austrię, to stanie się to powodem wielu kosztów. Bądź co bądź niezadowoleni Bośniacy i Hercegowińscy mają za sobą tę dogodność, że znajdują każdej chwili bezpieczne schronienie na skalistych górach. A chodzą do braku obfitych zapasów żywności nie mogą łączyć się w wielkie oddziały, jednak rozstrzelani na znacznej przestrzeni, mają sposobność dokuczania wojskom austriackim; takja zaś tego rodzaju jest o wiele niezniośniejszą, niż niebezpieczeństwo regularnej bitwy.

Za Limem w sąsiedniej Serbji i w Nowym Bazarze znajdują insurgeni wiele skrytej pomocy, mimo, że na Pograniczu rozstawione jest dość silny kordon austriacki i turecki. W Pribroju bowiem stój wojska austriackie i tureckie, które ciągle patrolują i przeszkadzają okoliczne wazgorza i lasy. Wszystkie wojskowe nasze stacje dzieli też niewielka odległość ze względu na bezpieczeństwo rozlokowanych oddziałów. Jakoż od Rogaticy zaczęły, cały pułk czuwa bacznie nad ludnością, atoli postępowanie władz wojskowych jest bardzo ogólnie, a ich organy unikają wszystkie, co by mogło drażnić i tak już rozgorączkowane umysły. W tej mierze generał Komenda w Serajewie wydaje ciągle rozporządzenia i objaśnienia.

Okazują się pewne poszlaki, że od strony Nowego Bazaru w Serbji, kryje się po lasach kilkadziesiąt powstańców za Dobr-Salicą; czekają tylko na sposobność, aby przekraść się przez granicę ścisłe strażoną. A trzeba im przyznać wiele sprytu i chytryści, jak się to wyudatnia w następującej okoliczności: Niedaleko Mokrogawioski nowobazarskiej, jest komora cłowa, w

Miłość i prawda.

NOVELA.

— Starajcie się tylko połączyć — mówiła pani Albertowa.

— W istocie, nie mogę pojąć, dlaczego nie chcecie się pobrać w jesieni — rzekła stara panna Róża, która marzyła jeno o prawdziwej miłości.

— Ale, naturalnie — dodała panna Ludwika, pewna tego, że wkrótce będzie zaręczoną.

— Ależ Henryk powiada, że środki, jakie posiada, są jeszcze niewystarczające! — przerwała naręczona nieśmiało.

— Środki jego są niewystarczające! — powtórzyła panna Róża. — I takie słowo może się przecisnąć przez usta młodej dziewczyny! Ha, jeżeli już teraz będziesz usuwając miłość twój na drugi plan, cóż wtedy pozostanie ci z tego idealnego uroku, jakim tylko miłość prawdziwa opromienia życie? Że mężyczyna ma wgląd na takie rzeczy, to jeszcze pojmuję... to po części jest jego obowiązkiem; ale że serce czuje kobiety w wieku majowym miłości, coś podobnego... Nie, Maniu, na miłość Boga, nie zatrzuwajcie sobie życia i szczęścia takimi pospolitemi kwestjami finansowemi.

— Ale naturalnie! — potwierdziła panna Ludwika.

— A zresztą — dodała pani Albertowa — twój naręczony nie ma znowu tak szczypliwych dochodów. Mój mąż i ja zaczęliśmy z mniejszymi środkami... wiem co chcesz powiedzieć, że wtedy były inne czasy... Ah, mój Boże, to rzecz widoma i dsiwie się tylko, że się wam nie sprzy-

— Środki — powtórzył p. naczelnik. — Przecież pan tak źle znoum to wszystko. Wiem nawet, że pan cośkolwiek już zaoszczędził.

— Et, drobnotka — tłumaczył się Henryk.

— No, zapewne, ale to dowodzi, że pan umiesz być oszczędny, a to znaczy bardzo wiele; wobec tego, żeś pan wybornie złożył egzamin, przy swych stosunkach rodzinnych i innych konseksjach, jakie pan posiadasz, możesz pan już teraz obiegać się o jaką posiadę, a ten, kto raz wylicze na drabinę awansu, idzie jak pan wiesz, ciągle do góry.

Henryk gryzł pióro i miał minę niezdecydowanego.

— Tylko pomyśl pan sobie — mówił p. naczelnik dalej — że dzięki swej oszczędności, będziesz pan mógł, bez robienia wielkich długów, stworzyć sobie własne ognisko. Masz pan więc wtedy pensję swoją i to, co zarobisz z boku, a przecież musiałoby być chyba źle bardzo, że byś pan przy swoich zdolnościach, nie znalazł w wolnych godzinach jakiego zajęcia i zarobku.

Cały ranek myślał Henryk o tem, co mu szef jego powiedział; coraz pewniej zdawało mu się, że przecenił zbytnio ekonomiczne trudności, które stały na drodze jego małżeństwu; a w końcu i to było prawdą, że pozostawało mu dość czasu na inne zajęcia.

W południe był zaproszony na obiad do swego naczelnika, gdzie miała być jego naręczona. Młodzi ludzie spotykali się częściej w domu naczelnika, aniżeli u matki Marji. Zwyczaj przyszedł tefsejowej Henryka, nakreślania każdej rozmowy na przedmiot religijny, nie był bardzo pojętym dla obojga młodzieńców.

Przy stole mówiono o małym schudnym domku, który wynalazła pani Albertowa: „Prześlicznym gniazdku dla młodej pary”. Henryk wypytał się

mniej więcej o cenę czynszu i uważał, że odpowiednio do opisu, gniazdko to wcale jest tanie.

Pani naczelnikowa chciała bądź co bądź przyspieszyć to małżeństwo, a powodem tego było, jak już powiedzieliśmy, ciągle pragnienie zajęcia, objaw psychologiczny, który często się spotyka u natur czynnych i energicznych, skazanych losem na życie wśród jednostajności. Pan naczelnik pracował w tym samym kierunku, przedewszystkiem na rozkaz swej połowicy, a powtóre i dlatego, że mniemał, iż w razie połączenia się z Marją, która miała wiele do zawdzięczenia ich domowi, Henryk jeszcze bardziej przywiąże się do jego biura, na czem mu zależało wiele, bo szef był bardzo zadowolony ze swego podwładnego.

Po obiedzie narzeczeni przechadzali się po ogrodzie. Rozmawiali jakoś monosylabowo, gdy nagle Henryk rzucił niby od niechcenia:

— A cóż byś ty na to powiedziała, Maniu, gdybyśmy wzięli ślub w jesieni?

Marja zapomniała się zdziwić. Wszakże ta sama myśl krążyła i po jej głowie. Spuściła tylko oczy i odparła:

— Ha, jeżeli myślisz, że są już środki wystarczające, to ja nie bym nie miała przeciwko temu.

— A więc, obliczmy się, — rzekł Roman i pociągnął ją do altany.

W pół godziny później wyszli z pod cienia winogrodu. Ich twarze promieniały radością, jaka daje postanowienie śmiało, powzięte po dojrzałym namyśle i poważnem obliczeniu. Nie jednemu by się może zdawało, że nie można polegać na takim rachunku, z tego prostego powodu, że dwoje zakochanych musi przyjąć zawsze do takiego rezultatu obrachunku, jeżeli chodzi o wybór pomiędzy zręczaniem się a szczęściem.

Zresztą Henryk w chwili tego obliczania musiał walczyć sam z saramitami, które mu nagle przyszły na myśl. Przypomniał sobie, kiedy w

czasach studenckich głośno dowodził egoizmu w miłości i zapomniał wprost swych interlokutorów, czy w ogóle człowiek ma prawo pomazać jedną tego świata, wydając na świat dzieci. Ale czas i życie praktyczne ucieczyły go na szczęście od tych szkodliwych i bezcelowych zapatrywań. Zresztą był zanadto moralnym i dobrze wychowanym, aby miał dotknąć swoją naręczoną tem przypuszczeniem, że mogą mieć dużo dzieci, które trzeba by także wciągnąć w rachunek... Obliczenie więc pozostało nieuprzedzonym, bo w ogóle piękna to rzecz, że młodzi ludzie te sprawy zawsze pozostawiają Bogu i... boćcianno!

Wielką radość powstała nie tylko w domu pana naczelnika, na wieść, że Henryk chce już w jesieni stanąć przed ołtarzem, ale i całe miasto opanovała jakaś gorączka z tego powodu. Ci, którzy byli pewni zaproszenia na wesela cieszyli się na tę uroczystość, inni nie mogąc liczyć na nie, gniewali się i oczerniali młodą parę; ci zaś, co należeli do ścisłego kręgu znajomych, nie mogli się doczekać dnia przeznaczonego. W ogóle wszyscy byli zainteresowani tym wypadkiem, a każde bez wyjątku zainteresowanie ma podwójną wartość w małym cichem miasteczku...

(C. d. n.)

Sprostowanie. Otrzymujemy następujące pismo: Szanowna Redakcjo! Na podstawie s. 19, ustawy prasowej upraszamy umieszczyć w Dzienniku Polskim sprostowanie, że list w fioletonie Nr. 71 dnia 27. marca 1882, moim podpisem opatrzoną, odnosić nie pochodzi, więc jest sfałszowanym, a Szanowna Redakcja została zmyślifikowana. Kraków dnia 29. marca 1882. Adam Müller, c. k. nadzorca głównej stacji telegraficznej w Krakowie.

głębokim jarze wije się rzeka Uwacz, wpadająca do Limu, a na niej świeżo zbudowany most, strzeżony z jednej strony przez austriackich żołnierzy, a z drugiej przez tureckich. Każdy podróżny musi tam wykazać się paszportem, wizowym w Priboiu lub Wiszegradzie i poddać się cłowym przepisom. Otóż niedawno temu przybyło kilkudziesięciu jeźdźców, którzy wzięli na konikach towary z Nowego Bazaru i Serbji; musieli się oczywiście wylegitymować, z kądem i jaki ich przebieg życia.

Gdy zaś wszystko znalazłom w porządku, oddaliśmy się bez przeszkody. Tymczasem późni w tajemniczo donieśli, że ci handlujący podróżni przekradli się do obozu insurgentów.

Nawiasowo wspominać, że żywność tu bardzo droga, a bywają takie wypadki, iż w miasteczku kilo mięsa kosztuje 80 ent. Bośniacy bowiem mają przesadzone wyobrażenia o bogactwach Szwabów, jak nazywają ludy austriackie i dla tego przesalają ceny. Może też uważają za patriotyczny obowiązek niszczyć Austrię tym sposobem, wiedząc, że ruina finansowa najpalczywszym operacjom musi koniecznie położać.

Świeży król serbski usiłuje na każdym kroku przypodobać się swym ziomkom. Jakoż z prywatnej skrzynki wydał na publiczne cele 150.000 denarów, tj. 75.000 złr. Zentuzjowaniem więc Serbowie odwdzięczają się okrzykami: Zivio! Niedaleko Nowego Bazaru rozłożyła się obozem milicja serbska w sile 6.000. Ma ona podzielić się na mniejsze oddziały, których zadaniem będzie, jak twierdzą, strzedz granicy.

RADA PAŃSTWA.

Telegram „Dz. Pola.“

Wiedeń 30. marca. Posiedzenie Izby panów. Minister Pin o donosi, że układ z W. Brytanią o wzajemnym wspieraniu potrzebnych pomocy marynaryz uzyskał sankcję cesarską. Po przekazaniu komisjom kilku projektów następuje obrada nad nową dodatkową do ustawy wojskowej. Sprawozdawca mniejszości komisji Falkenhayn zgłasza wnioski mniejszości. Apfaltern zwraca się do powołania rezerwy w ubiegłym roku i podnosi skrupuły, czy mianowicie ustawa wojskowa a szczególnie §. 10 z powołaniem tem się zgadza. Mowca wyraża życzenie, aby administracja wojenna ustanowiła taką organizację sił zbrojnych, żeby w razie potrzeby można było skoncentrować odpowiednio wojska na pewnych punktach monarchji bez ściągania rezerwy.

Rzym i kościół wschodni.

W Wiedniu wyszła w tych dniach broszura pod tytułem: „List otwarty do radcy stanu Pobiedonoscewa w Petersburgu“, którego autorem, jak się domyślają w wiedeńskich *Westminstern*, jest prawdopodobnie znakomity biskup Strossmayer. Treść tej zajmującej broszury jest następująca: „Papież Leon XIII podał w Encyklice swej „*Grands minus*“ kościołowi wschodniemu rękę do zgody. Wielka słowniasta pielgrzymka zawróciła dziękczynnie temu dziełu pojednania — i wyraziła uroczyste nadzieje, że głos najwyższego pasterza wysłuchany zostanie na Wschodzie. Nadzieja ta nie spełniła się dotąd. Trzech biskupów schizmatycznych w Dalmacji zaczęli biskupa Strossmayera z wielką czelnością z powodu jego usiłowań; inni władcy schizmatycy milczeli — a mianowicie Rosja wstrzymała się od wszelkiego objawu myśli.

„A jednak Unia nie natrafiłaby na żadne trudności, cały lat tysiąc tworzyłby oba kościoły w ścisłej łączności, jeden wspólny powszechny kościół.“ Ich dogmata były jedne i te same — a i dzisiaj tylko w pobocznych kwestiach, mianowicie w przepisach karności się różnią. Oba kościoły posiadają same jedne i wyłącznie prawdziwe przez Jezusa Chrystusa ustanowione kapłaństwo; one same jedne mają zdolność tworzenia prawdziwego kościoła Chrystusowego. Rozstrzygnięcie znajduje się w rękę Rosji.

Cerkiew rosyjska jest tylko instytucją państwową — a nie kościołem w prawdziwym znaczeniu tego wyrazu. Rosja może się tylko przez to uratować od nihilizmu, że cerkwi swej wróci wolność i niezawisłość, której ją pozbawił Piotr I — że przywróci znów patriarchat moskiewski. Rosja tylko wtedy może rozwiązać kwestję polską, tylko wtedy pogodzić się może z Polską — jeżeli się znów połączy z kościołem rzymskim. Duchowa i materialna kultura Rosji zrobiłaby olbrzymie postępy — gdyby duch katolicyzmu rozlał się na 80 milionów Rosjan i Rusinów. Jakież błogie wypłynęłyby z tego skutki, gdyby wyżej wykształcone duchowieństwo katolickie zajęło się rosyjskim duchowieństwem — gdyby nauczyło je za pomocą szkół, ochronek, szpitali, zakładów wychowawczych podnieść i uszlachetnić lud rosyjski! Hanba jest, że waśni i rozdrożenie dalej istnieje — i dlatego broszura wzywa radcę Pobiedonoscewa, „przyjaciela cara,“ — aby się tą sprawą zajął.

W Wiedniu myślą o założeniu centralnego stowarzyszenia św. Cyryla — i o nowej pielgrzymce słowiańskiej na dzień 5. lipca do Rzymu.

SPRAWY ZAGRANICZNE.

Berlin 28. marca. Poseł Hahn odpowiadał na dzisiejszym posiedzeniu sejmowi posłowi Wierzbickiemu na jego zarzuty, zrobione rządowi w poniedziałek i starał się wykazywać, że zmiany nazw polskich miejscowości na niemieckie zachodziły w ostatnich czasach bardzo rzadko. Jeżeli zaś urzędnicy stanu zmieniają polskie nazwiska i fałszują je, to nie jest winą administracji państwowej. Postępowanie takie jest naturalnie nieuczciwem i niewłaściwem, gdyż w księgach stanu powinny być zapisywane polskie nazwiska jak najdokładniej. Niedostatek, jakie pod tym względem zachodzą, mają swą główną przyczynę w braku kwalifikacji urzędniczego stanu w W. Księstwie Południowym.

Schlesische Ztg. zamieściła w ostatnim czasie artykuł wymierzony przeciw Lużycanom (Wendom), których starała się przedstawić w takim świetle, jakoby byli w zmoście z rosyjskimi panielawistami. Skutkiem tego ogłasza *Vossische Ztg.* artykuł pochodzący z Górnej Lużacji, zbijający wywody korespondenta *Schlesische Ztg.* „Tak w liberalnych jak zachowawczych dziennikach zgodzono się już na to — pisze korespondent *Vossische Ztg.* — że przedstawienie stanu rzeczy przez *Schlesische Ztg.* jest zupełnie fałszywe i niezamieszadnione. To też *Sächs-*

her Volksfreund nazywa artykuł *Schlesische Ztg.* prostru nonsensem i oświadcza, że tyle zawiera kłamstw, co zdan. W ogóle przyjęte należy, że Lużycanie zaczęli chodźć energicznie około utrzymania swego języka od czasu, gdy niektórzy urzędnicy i uczeni, odezwali się z zdaniem, że język Wendów koniecznie wypieć należy i utopić go w wielkim morzu niemieckim. Pismo wendyjskie pyta skutkiem tego bardzo słusznie: „Gdzie tu owa tytułowa zasada: sum cuique? Czyż Wend w Lużacji nie ma tego samego prawa, co Niemiec na Węgrzech? Jeżeli podnoszą się głosne skargi na to, że 210.000 dusz lużacy szczerp saski w Siedmiogrodzie tepionym bywa przez Madziarów, jeżeli się wydaje odeszy celem niesienia pomocy Niemcom na Węgrzech, zkażdy wtedy proklamuje się przeciw Wendom system wy narodowania a popieranie go przez Niemców uważanem bywa za czyn patriotyczny? Proklamowanie i popieranie takiego systemu musiało naturalnie oburzyć do żywego ludność lużacką, która też dała wyraz temu oburzeniu przez wystosowanie odnośnego zażalenia do ministra oświecenia.“

Petersburg 29. marca. Wczoraj senat rządzący rozpatrywał przy drzwiach otwartych skargę kasacyjną adwokatów przysięgłych, Spasowicza, Gerarda i Passowera, wniesioną w imieniu generała Mrowińskiego i radców stanu Teglewa i Fursowa przeciwko wyrokowi izby sądowej petersburskiej, na mocy którego skazani zostali: Mrowiński, Teglew i Fursow na pozbawienie wszystkich szczególnych praw i przywilejów i zesłanie na osiedlenie do gubernji archangielskiej z zabronieniem oddalania się z miejsca zamieszkania w ciągu lat dwóch.

Specjalnie oskarżeni zostali: 1) Mrowiński, że, będąc starszym technikiem przy prefekturze miasta Petersburga i otrzymawszy wezwanie zrewidowania w dniu 27. lutego 1881 roku sklepu Kobyzowa na ulicy Mała Sadowej dla przekonania się, czy ulica Mała Sadowa jest nie przedmianowana, wykonał czynność tę nader niedbale i powierzchownie, skutkiem czego podkop nie został odkryty i umożliwioną została katastrofa 13. marca. 2) Teglew, że, będąc komisarzem policji cyrkułu, do którego należała ulica M. Sadowa, nie przedsięwziął dostatecznych środków ostrożności dla zapewnienia bezpieczeństwa przejazdom cara i asystując przy rewizji sklepu Kobyzowa, dokonanej przez generała Mrowińskiego, dopełnił tego obowiązku niedbale. 3) Fursow, że, będąc komisarzem policji tajnej w Petersburgu, nie przedsięwziął dostatecznych środków ostrożności dla odkrycia podkopu.

Senat zatwierdził poprzednie wyroki niższych instancji co do Mrowińskiego i Fursowa, uchylił tylko co do Teglewa. Wybrani do zarządu kijowskiego banku ziemskiego p. p. Modzelewski i Dunkiewicz, nie zostali dopuszczeni do spełniania tych funkcji. Wynikłe z tego powodu nieporozumienia przedstawione zostały pod czętych pana ministra finansów.

Komisja specjalna przy ministerstwie finansów zajęta jest obecnie obradami nad ustawą handlową i podaniem wniesionem do rządu w kwestji zmiany niektórych prawidła dotyczących handlu. W próbie podanej przez znaczną ilość kupców rosyjskich, wrodzoną jest uwaga na to okoliczność, iż prawodawstwo rosyjskie zbyt jest względem dla kupców, którzy zaciągawszy masę długów, bankrutują. Wobec tego projektowanem jest wydanie następującego prawa: Skoro kupiec jako ogłosi się za bankruta, wyznaczeniem ma być śledztwo celem zbadania, w jakim stanie znajdowała się kasa niewypłacalnego dłużnika, gdy tenże korzystał z kredytu. Jeżeli majątek kupca był nader małym w porównaniu do zaciągniętych długów, wówczas bankructwo uważanem będzie za zwykłe oszustwo, i jako takie zaliczonem będzie do przestępstw kryminalnych.

W ministerstwie sprawiedliwości opracowano projekt wprowadzenia instytucji sądów pokoju w całej Rosji. Wydział kodyfikacyjny zajęty jest obecnie opracowaniem nowych prawidła, dotyczących wyboru sędziów pokoju. Przez tego zaprowadzone być mają pewne zmiany w procedurze sądów pokoju.

Wyznaczenie dawnego obrządku (staroobradczy) podali z różnych stron Rosji jednobrzemne prośby do rządu o pozwolenie stawiania cerkwi i kaplic, co dotychczas surowo zakazanem było. *Russkij Kurjer* oblicza przytem, że większa połowa ludności czysto-rosyjskiej należy do rozmaitych sekt, nie wyznające urzędowej religji.

Dnia 29. marca w porcie Mikołajewskim, przy ujeściu Bohu do morza Czarnego, wybuchł wielki pożar; ogień, jak się zdaje, podłożony, zaczął się od składów materij eksplozujących, używanych przez marynarkę wojenną.

KRONIKA.

Łódź, 31. marca.

Wiedomości osobiste. Prezydent Izby poselskiej dr. Smolka, przybędzie dziś wieczorem do Łwowa. — Połowie Kołowski i Kułaczkowski, przybyli onegdaj do Łwowa.

Modlitwa za cara. Księgarnia pp. Seyfartha i Ozajkowskiego posiada na składzie książeczkę do nabożeństwa, przeznaczoną dla dzieci, w której za prawdziwą boleścią znaleźliśmy... modlitwę za cara Aleksandra II. Smutna to omyłka. Sprawa dzamy tak wiele książek do nabożeństwa z Lipska i zagranicy w ogóle, że z modlitwą gorącą, patriotyczną rzadko się tylko spotkać można. Księgarnia czyniła to niezawodnie przez wzgląd na to, że w dawności zagraniczne są o wiele odobniejsze, aniżeli krajowe. Lecz szukając już pięknego papieru i druku za granicą, nie pomijając treści, nie dajmyż dziełku trudny. Ani nam, ani dzieciom naszym nie wolno się modlić za tych, którzy w krwi naszej broczyli i nie przed nami, ale przed Bogiem będą odpowiadali za swoje czyny. Czyżby o tem miała księgarnia Seyfartha i Ozajkowskiego zapomnieć? Przypuszczamy, że to omyłka. Książeczka wspomniana pochodzi z Warszawy, gdzie z nakazu musza umieszczać modlitwy za cara. Nam jeszcze ani książek do nabożeństwa, ani ucielewiej modlitwy nie brakło, abyśmy się czemś podobnym potrzebowali posługiwać.

Bewizje. W Krakowie rebiono d. 29. b. m., poszukiwaniu u szewca Panowicza i stolarza Mańkowskiego, sądszą, iż posiadają pisma i broszury

socialistyczne. Znalaziono tylko prepekt *Fracy*, czasopisma robotniczego, wychodzącego we Łwowie. **Zagłada francuszczyzn.** Nie trzeba dowodzić, że Lużycanie zaczęli chodźć energicznie około utrzymania swego języka od czasu, gdy niektórzy urzędnicy i uczeni, odezwali się z zdaniem, że język Wendów koniecznie wypieć należy i utopić go w wielkim morzu niemieckim. Pismo wendyjskie pyta skutkiem tego bardzo słusznie: „Gdzie tu owa tytułowa zasada: sum cuique? Czyż Wend w Lużacji nie ma tego samego prawa, co Niemiec na Węgrzech? Jeżeli podnoszą się głosne skargi na to, że 210.000 dusz lużacy szczerp saski w Siedmiogrodzie tepionym bywa przez Madziarów, jeżeli się wydaje odeszy celem niesienia pomocy Niemcom na Węgrzech, zkażdy wtedy proklamuje się przeciw Wendom system wy narodowania a popieranie go przez Niemców uważanem bywa za czyn patriotyczny? Proklamowanie i popieranie takiego systemu musiało naturalnie oburzyć do żywego ludność lużacką, która też dała wyraz temu oburzeniu przez wystosowanie odnośnego zażalenia do ministra oświecenia.“

Major Helle, były poczmistrz, który niewinnie był skazany za rzekomą defraudację i którego niewinność, jak to onego czasu donosiłmsi, jaszkrawo się wykazała, został obecnie mianowany przez ministerstwo handlu poczmistrzem w Zmigrodzie, w Jasielskiem. Jest to jedna z najlepiej dotowanych poczt w Galicji.

Nagła śmierć. W aresztach miejskich umarł nagle Major Rudas.

Pobicie. Jan Leaczuk pobił Pinkasa Pui tak okropnie w twarz, iż musiano pobitego oddać do szpitala.

W skutek przebiegnięcia odniosła Anna Dachewitz tak silne uszkodzenie w głowę, iż we dwie godziny potem umarła w szpitalu. Winnego dorozkarcza oddano do sądu.

Samobójstwo. Dnia wczorajszego o godzinie 11.6 rano, przybyły wczorajszym wieczornym pociągiem, około 26 lat liczący, Ludwik Behm, rzadca ekonomiczny w Nadybach, odebrał sobie życie w hotelu pod 1.35 ul. Karola Ludwika, wystrzelał z rewolweru. Pojedynkę amerykańską, jak to się skreślonych przez samobójcę na bilecie słów wynika, popchnął go do tego kroku.

Wykaz naprękiej c k dyrekcji policji z dnia 30. marca. Skradziono pami. L. z wozu 2 talasy, 2 par dziesięcioro przykazań, bekezesz i szal.

Kraków 30. marca. Wystawa obrazów dawniejszych mistrzów, urządzona na rzecz Towarzystwa dobroczynności krakowskiej, która pierwotnie miała trwać tylko do 31. marca, została przedłużoną w skutek życzenia Matejki i kilku innych osób.

Trzeci odczyt dr. Izzydora hr. Dzieduszyckiego: „O patriotyzmie w Polsce“, który się odbył wczoraj w sali radnej magistrackiej, był dalszym ciągiem dwóch poprzednich o tymże przedmiocie odczytów, stanowiąc z nimi jedną organiczną całość. Obejmował on, o ile rany szczerpiej jednogodzinnej prelekcji objąć pozwoliły, porząd dziełw naszych od Zygmunta III. aż do ostatnich niemal czasów.

Dziś przybywa do Krakowa rodzina Samojeżdów, składająca się z 6 osób, a pochodząca z nad wbrzeża północnego morza polarnego. Karawana ta w przejeździe z Warszawy do Wiednia, zatrzymała się w Krakowie tylko przez kilka dni w ogrodzie Kleina, gdzie ją będzie można widzieć wraz z całym taborem, składającym się z reniferów, san, namiotów, psów i t. d.

W Kołomyi ukonstytuowała się wczoraj nowa rada miejska. Burmistrzem wybrany został ponownie dr. Trachtenberg, a zastępcą Aslan Jakób.

Mościśka 27. marca. Żydzi galicyjscy w ostatnich kilku latach przyszli wreszcie do poczucia swej narodowości, poznali, co winni krajowi, w którym znaleźli tak szczerze i gościnne przyjęcie. Uczuli, że dla kraju, dla narodu, z którym ich łączy tyłowikowa dola i niedola, mają także wypełnić pewne obowiązki, że nie powinni stanowić odległego państwa w państwie, ale raczej zjednoczyć się i wspólnymi siłami dążyć do podniesienia kraju, tak pod względem oświaty, jako też bytu materialnego. Jednym słowem, pragną stać się zydami-Polskami. Ale o zgrozo! — pisząc powyższe słowa wstyd nas bierze — żydzi w swych nsiłowaniach natrafają na przeszkody nieprzewidziane; sami żydzi, ich współwyznawcy starają się odciągać młodzież od tych chwalebnych zamiarów. Ortodoksi mianowicie chętni są u nas, że Polacy zasiadający w Radzie państwa są ich zwolennikami i że potwierdzają uchwały zjazdu rabinów. Wpływ tych ortodoksów z rabinem naszym na czele, jest tak silnym, że pomimo, iż odwołano klątwę rzuconą na tych, którzyby się uczyli języka polskiego, młodzież izraelska nie podjęła na nowo tej tak niezbędnej nauki.

Widoczna więc, że wpływ tych ortodoksów jest nader szkodliwym i zgubnym dla kraju. Gdyby rzeczywiście potwierdzono statut klki Schreiberowskiej, żydzi staliby się wrogami Polski. Jak daleko sięga wpływ ortodoksów naszych, można się też i z następującego przekonań zdarzenia: Łwowska Rada wyznaniowa zapytała tutejszą, czy zaprotęstałe przeziei uchwałom z azdu rabinackiego. Rada wyznaniowa nazwa z jednym naczelnikiem p. Stadtfeldem na czele, chętnie skłania się do wysłania protestu. Ale p. Stadtfeld, człowiek wykształcony, postępowy, mimo najszczerzejszych chęci nie może tego uczynić, bo drugi nacelnik gminy wyznaniowej pan M. H., wspólnie z rabinem schowali pieczęć gminną tak, że nie można protestu w nią zaopatrzyć. Tak postępują przywódcy. Czy w ten sposób oni wypełniają słowa pisma świętego? Czy tak rabinowie pojeśli swe wnioski zadanie?

Radomyski nad Sanem. Pan R. Kanarek, właściciel kilku posiadłości ziemskich, ofiarował do założenia pasieki przy szkole tutejszej dwa pień pszczoł; zaś w celu zaopatrzenia ubogiej dziatwy szkolnej katolickiej w potrzebną odzież, złożył do zarządu szkolnego kwotę 50 zł. Za tak szkodny dar w imieniu dziatwy szkolnej składa zarząd szkoły łaskawem dawcy staropolskie Bóg zapłać.

Warszawa 29. marca. W Warszawie powstaje przytulisko dla nauczycielek. Przytulisko to zakłada ją panie tutejsze, w liczbie których znajduje się hr. Krasinska i p. Emilia Blochowa. Celem przytuliska jest udzielanie stałego schronienia nauczycielkom pozostającym w rządowej albo prywatnej służbie i podległym kalektwu lub chorobie, jak również gubernantkom nie mającym chwilowo zatrudnienia.

Hr. Zdzisław Za m e y c y złożył 5.000 rs. na założenie nowej kaasy pożyczkowej rzemieślniczej. Zyczeniem ofiarodawcy jest, ażeby kasa ta otwarta została na Pradze, której ludność rzemieślnicza dotąd pozbawiona jest dobrodziejstwa podobnej instytucji, a której bardzo potrzebuje.

W dniu wczorajszym, o godzinie 2, odbyło się pod przewodnictwem członka komitetu Wierzbickiego ogólne zebranie członków Towarzystwa zakochę sztuk pięknych. Odczytane sprawozdanie wy-

każalo, co następuje: W r. 1881 Towarzystwo liczyło członków 2880; zakupiło do rozlosowania między członków 61 dzieł sztuki za rs. 7.600; do zbiorów Towarzystwa wcielono dzieła sztuki za rs. 1.189; na wystawie znajdowało się w ciągu r. 1881 wystawionych dzieł (nowych) 150; za pośrednictwem Towarzystwa, artyści sprzedali dzieł 43 za sumę rs. 4.661; na wydanie reprodukcji obrazu Krukowski „Powrót z Golgoty“ wydano rs. 3.274 k 17; wreszcie za pośrednictwem Towarzystwa dano pomoc siedmiu stypendyj. Cyfry te, porównane z cyframi lat poprzednich, a mianowicie: od lat dziesięciu, przedstawiają następujący rezultat: W r. 1879 było członków 1.534, zakupiono wówczas do rozlosowania dzieł 34 za rs. 4.681; zakupno do zbiorów Towarzystwa wynosiło rs. 69; artyści sprzedali za pośrednictwem Towarzystwa dzieł 15 za rs. 1.850; z pomocy Towarzystwa korzystał tylko jeden stypendysta. Porównanie to cyfr przekazywa, iż Towarzystwo stopniowo rozwija się, i że sztuce krajowej znaczną daje pomoc. W ciągu ostatnich lat 10 wydano na zakupno dzieł sztuki do zbiorów Towarzystwa rs. 5.889; zakupiono dzieł sztuki do rozlosowania 463 za rs. 62.755; o rocznie kilku artystów otrzymuje nagrody konkursowe, a młodzi adepci korzystają ze stypendiów i zasiłków, prócz tego artyści mają przy Towarzystwie kasę pożyczkową. Nie należy zapomnieć, iż zwiedzanie wystawy, w niektórych latach przedstawiają liczbę widzów do 40.000, rozpow szechnia i kształci poczucie piękna.

Poznań 29. marca. Dnia 27. bm. zakończył żywot doczesny Józef Znowicki, długoletni współpracownik *Liwnika Poznania* i *Kurjera Poznańskiego*. Zmarły znany był szerszej publiczności z udziału, jaki brał w pracach i usiłowaniach naszych narodowych, mianowicie w roku 1863. Skazany wyrokiem kamiergerichtu berlińskiego, przebieg dwuletnie więzienie w fortecy w Ehrenbreitstein. Zmarły był mężem gorącego patriotyzmu, wytrwałej pracy, usilnym kolegą w zawoździe publicystycznym i skorym do niesienia postug, dokąd go tylko powoływał obowiązek i uczciwa praca. Cierpiał i bolał wiele w swem życiu. Niechaj spoczywa w spokoju.

Pan N. Biernacki, znany zaszczytnie artysta skrzypek, powróciwszy z wycieczki do Krakowa, Łwowa i rodzinnego Pokucia, otwiera w mieście naszym instytut gry na skrzypcach. Przedwczoraj przybyło tu 40 włościan, udając się w dalszą podróż do Ameryki.

Czysty zysk Banku Polskiego za rok 1881 wynosił rubli 1.007.633 kop. 83, czyli 12.67% do kapitału zakładowego Banku. Jest to najwyższy zysk osiągnięty w ciągu 53 letniego istnienia tej instytucji, przewyższający zysk zeszłoroczny przeszło o 20.000 rubli.

po rozebraniu spalonego zabudowania fabryki p. Tworkowskiego przy ulicy Czerniakowskiej, znalaziono kości spalonego robotnika, Roberta Sliwińskiego, którego od czasu pożaru daremnie poszukiwano.

Teatr polski w Włocławku. P. Łukowicz otrzymał pozwolenie dawania przedstawień dramatycznych w Włocławku w języku polskim w ciągu trzech miesięcy, zaczynając od połowy maja. Do przedstawień tych, jak slychać, zaangażował trupe krakowską.

Strazny wypadek. Korespondent *Nowin* z Sandomierskiego donosi o tragicznym wypadku śmierci całej rodziny chrześcijańskiej. Rodzina ta złożona z męża, żony, chłopca wyrostka i 10-letniej dziewczyny, przeprawiła się na łódce przez Wisłę do Galicji, naprzeciwko miasta Dzikowa. W skutek panującego wiatru, wiozłarz odradzał przepawy, lecz troche pijany Matysiak (nazwisko ojca rodziny), zamężny kolonista, obiecał sutą zapłatą i tem ostatecznie zniweczył skrupuł przewoźnika. Ten ostatni wraz z młodym Matysiakiem wiozłowali, lecz na środku rzeki natrafili na odmet, a wiatr kreślił łódkę na wszystkie strony, w końcu ta się wyrzuciła i wszyscy wpadli do wody. Ocalał tylko sam przewoźnik, gdyż był dobrym pływakiem, lecz w skutek zmęczenia, spowodowanego walką z wzburzonemi falami, zaniedbał tak silnie, że odwieziony do Dzikowa, zapadł na zapalenie mózgu. Zwłok czworga topielców, w chwili, gdy to pisał korespondent, jeszcze nie odnaleziono.

Instytucja polska „Oczel i chleba,“ na której czele stoi Bohdan Zaleski, skończyła 2. marca 20 rok istnienia swego. Dochody w r. 1881 wynosiły 38.310 franków, rozchody 18.340 fr. Fundusz żelazny wynosi 8.758 fr. Celem instytucji jest wspieranie weteranów polskich przez regularn. rozsze pensje. Od r. 1862 wspierała instytucja tym sposobem 140 osób.

Zamierzone samobójstwo. W Wiedniu usiłował Włodzimierz Wierzbicki, urzędnik poczty, odebrać sobie życie wystrzelał z rewolweru. Ciekło rannego musiano oddać do szpitala. Powodem smutnego wypadku miały być stosunki majątkowe.

Austrjacka ekspedycja do bieguna północnego wyjeżdża dnia 2. kwietnia b. r. do Jan Mayen w Grenlandji. W ten sposób ma być urzeczywistniony plan Weyprechta urządzenia łańcucha stacyj obserwacyjnych w okolo bieguna. O programie tej podróży donosi wydana niedawno w tym celu broszura, co następuje: Wyprawa odbędzie się na parowcu transportowym „Pola“, który ma 51 metrów długości a 9 metrów szerokości i maszynę o sile 780 koni. Okręt ten może wziąć 400 ton ładunku, ponieważ za ciężar materiału ekspedycyjnego wynosi tylko 100 ton, może „Pola“ przyjąć jeszcze 300 ton węgla, który to zapas wystarczy, aby połowa sily (szkobyk 6 węzłów na godzinę) przebyć 4000 mil morskich. Okręt ruszy z kompletną załogą z porucznikiem Baso, lekarzem korwetowym dr. Fischereim i 8 ludźmi należącymi do załogi z portu centralnego. Porucznik Wohlgenuth wiażdzie na okręt w Gravesend, hr. Wilceki i inni oficerowie jadą łodem do Hamburga, a następnie do Bergen, gdzie wsiadą na pokład „Poli“. Parowiec ma przebyć aż do Jan Mayen razem 1620 mil morskich i zarzucić kotwicę w t. z. zatoczce angielskiej. Natychmiast po wyładowaniu przystąpi zalegą do wyszukania miejsca odpowiedniego, bezpiecznego od burz, lawin i zawiści śnieżnych, o ile możliwość w części najwyższej wyspy, z kądem można śledzić oba jej brzegi i skierować według potrzeby na południe lub na północ. Przedewszystkiem wyciągnięte zostaną na ląd, namioty, sieniarki, prowiant (560 porcyj), suchary, wino, nafta i piec naftowy. Następnie urządzona zostanie chata na obserwatorium astronomiczne i szopa na raqazyjny. Parowiec opuści z hr. Wilcekiem wyspę dopiero wtedy, gdy wszystkie dony stacyjne zostaną urządzone.

Leżarko-kobity. Liczba kobiet doktorów medycyny szybko wzrasta. W Stanach Zjednoczonych praktykuje 400 lekarzy-kobiet. Anglja posiada 300 leżarko-kobiet, praktykujących przeważnie na prowincji.

Francja ma podobnych lekarzy 200. W Rosji 12 kobiet ma prawo udzielania wykładów medycyny kobietom, 30 zajmuje posady w szpitalach, 40 w szpitalach, a 25 nawet otrzymało order św. Stanisława za udział w wojnie r. 1877. Liczba studentek medycyny wzrasta ciągle. W Niemczech kobieta-lekarka należy jeszcze do zjawisk rzadkich i „nieprzyzwyczajonych.“ Czynność kilku kobiet-lekarek ogranicza się na leczeniu chorób dziecięcych.

Notatki artystyczne, literackie i naukowe.

Teatr. Na wczorajszym benefisie pani Wołenskiej teatr był przepelniony. Publiczność powitała artystkę serdecznie i obyspała ją bukietami. Przedstawienie wznowionego dramatu Fenilleta poszło bardzo gładko. Rolę dawną pani Ładnowskiej (hrabianka de Guy-Chatel), objęła panna Knapczyńska, która wywylała się z niej weale dobrze.

„Dziś w piątek po raz drugi: „W jaskini lwa“ komedia w 4 aktach pp. Labiche i Delecour, przekład Marjana Dworskiego.

Jutro w sobotę: „Chusteczka królowej“, opera komiczna w 3 aktach, muzyka J. Straussa.

Dawny zamek królewski na Wawelu. — Właśnie opuścił prasę drugi zeszyt wydawnictwa pod tym tytułem, którego celem jest zebranie umiejtne materiały do restauracji zamku na Wawelu. Jest to owoc gorliwej i nader sumiennej pracy p. Sławomira Odryzowskiego, architekta i profesora budownictwa w instytucje techniczno-przemysłowym krakowskim. Zeszyt ten składa się z 4ch tablic, obejmujących plan parteru (z końca XVIII w.), tudzież szczegółów okien parterowych, oraz I i II piętra od dziedzińca.

W teatrze niemieckim w Peszce mają być przedstawione wkrótce dwie komedji Henryka hr. Łęczyńskiego, twórcy byleż szkoły dramatycznej we Łwowie. Obie sztuki były już grane w teatrach amatorskich w Krakowie i Pradze.

W Kasynie miejskiem odbędzie się w niedziele 2. kwietnia o godz. 5 po południu koncert instrumentalno-wokalny na rzecz pomnika Mickiewicza, urządzony przez p. Emanuela Kaczkowskiego, z uprzejmym współdziałaniem artystów i miłośników muzyki. Biletów nabyć można w księgarni Seyfartha i Czajkowskiego, w cukierni Grossa i Strusa, tudzież w kancelarji kasyna miejskiego.

W Berlinie wystąpił na popisie konserwatorium Schmidta znany publiczności naszej śpiewak p. Pauli, o którego głosie i śpiewie dzienniki berlińskie wyrażają się z wielkimi pochwałami. *Deutsches Tagblatt* wychwala szczególnie jego prawdziwie mekki baryton i rufyne muzykalną, które doprowadziły w głosie jego do zupełnego wyrównania w głosie i czystości intonacji. Ten sam dziennik powiada, że oguisty temperament śpiewaka kwalifikuje go przedewszystkiem na śpiewaka scenicznego.

Pierścień Nibelungów, słynna trylogja Wagnera potoczy się po Europie. Dyrektor Angelo Neumann, organizuje wedrowną trupe śpiewaków i we wrześniu b. r. rozpoczyna z nimi podróż po Niemczech, Belgii, Anglii, Włoszech i Rosji. Pielgrzymka ta artystyczna z operą Wagnera potwra dziełwie miesięcy Wagnerzyski wiele sobie obiecuje z tego apostolstwa.

(*) **Mohort w ilustracjach Kossaka.** Dzielnym i niestrudzonym nasz akwarelista i rysownik, Juliusz Kossak, rozpoczął nowe dzieło. Będzie to szerokiego ilustracji do „Mohorta“ W. Pola. Gdybyśmy nawet nie widzieli ani jednego szkicu, już możnaby o tem dziele wiele przepowiedzieć piękne. Bo czy istnieją w literaturze i sztuce dwa tak pokrewne dachy, jak Pol i Kossak? Toż to twórcy jedni i tą samą natchnieni myślą, jedną i tą samą oddychającą atmosferą — tylko, że jeden swe natchnienia przeoblał w słowa, drugi kreślił je ołówkiem i lub oddaje farbami. „Mohort“ Kossaka będzie, jak z pierwszych rycin wnosić można, arcypięknym. Właśnie widzieliśmy rycinę do słów Pola:

A wtem nadjechał królewski koniuszy, Prowadząc konia — koń był wielkiej duszy, Oczy jak gwiazdy, jak piekło chrapy, Szyja jak łabędź, a piersi jak wrota, Rzed staropolski aż kapal od złota, Choć przyszyłony tureckimi kapy.

Koniuszy odkrył tytyk, a u boku Zapłety panczer i szablę w wtyku, Szyszak na lęku, a tuż przy szyszaku Spływa proporzec pancernego znaku.

Każde słowo oddane wiernie, każde przeobleczone w poezję kształtów, konturów i cieni. Dodajemy, że według własnych słów Kossaka, ma to być ostatnie jego dzieło. Artysta chce, aby to była ostatnia, lecz wielka, świetna po nim pamiętka.

Przegląd literacki i artystyczny znacznie wyobodził w Krakowie, pod redakcją Kazimierza Bartoszewicza. Pierwszy numer ukaze się w początkach kwietnia. Będzie to pismo poświęcone literaturze i sztuce, a jego dążeniem zaznajamianie czytelników z ruchem bieżącym w tych gałęziach. Hasłem głównem bezstronność. Każde dzieło, byle było dobre i piękne, bez względu, z jakiego wyszło obozu, znajdzie w Przeglądzie szluszną ocenę. Współpracownictwo, jak na nasze stosunki literackie i materialne, zapowiedziane jest dobrze. Ze Łwowa będą ciągle i wyczerpuć dane sprawozdania. Wobec tego, że w Galicji, jak dąga i szeroka, nie ma ani jednego pisma literacko beletrystycznego, pojawienie się „Przeglądu“ musimy powitać zyciwnie, a każdego do poparcia go zachęcamy najgoręcej.

</

ma tygodniami od ministra oświecenia tytuł: Officier de l'instruction public. P. Jules Ferry wyraził się w dyplomie, iż „l'ensemble de l'ouvrage nous a frappé” i za taki ogrom pracy podjętej w szlachetnym celu wlicza p. de Noire-Isle do ścieśnionego szeregu kawalerów tym znakiem odznaczonych. Żeby szanownym czytelnikom dać choć w przybliżeniu pojęcie o owym „l'ensemble de l'ouvrage” p. de Noire-Isle i czy i my mamy prawo być z tych tłumaczy zadowoleni, przytaczamy na próbkę kilka jego „przekładów poeów polskich”. I tak aby zacząć od sędziwego lirnika ukraińskiego, którego 80 letnia roznośćle urodził przed kilku dniami w Paryżu uroczysto obchodzona, tłumaczy utwory jego p. de Noire-Isle w ten sposób, iż n. p. owa piękna dumka: „U nas inaczej”, brzmi po francusku:

Au beau pays d'Ukraine, eu notre âme vrament, Tout se passe autrement, autrement, autrement. Nagłówek z Kochanowskiego do Marji Malczewskiego: „Wszystko się dzwonię plecie” i t. d. tłumaczy p. Charles de Noire-Isle: Vouloir raconter pêle mèle Ce qu'on débite de révéle, En se monde soir et matin C'est y perdre grec et latin.

a ów ustęp: Marjo, czyś ty nie chora? bo masz taką postać Jak gdybyś się już chciała do aniołów dostać. przelożył nowo mianowany „officier de l'instruction public” na: Marie, nes ta pas fatiguée ou souffrante? W obec takich „przekładów poeów polskich” wolamy tylko: Traduttore — traditore i podziwiamy jak najupokorzenie sędziwo wyowiedziane przez kogos w kwestji przed 9 laty: „Zaprawdę można się śmiać do woli nad temi parodjami, gdyby nie słyszano obruszeń na podobne zbezczeszczenia lutni polskiej w obec Francji i Europy.”

Ruch stowarzyszeń.

Zgromadzenie tygodniowe Towarzystwa politycznego odbędzie się w sobotę 1 kwietnia b. r. o godzinie 6. wieczorem w sali rysunkowej miejskiego muzeum przemysłowego w ratuszu. Na porządku dziennym: 1. Wykład p. Janowskiego o budowie teatrów. 2. Luźne komunikacje. 3. Wnioski.

Z Towarzystwa prawniczego. Wniosek dr. Malachowskiego w sprawie podziałności gruntów włościańskich brzmi jak następuje:

Zgadając się w zupełności z zaprzytyaniem p. referenta, co do skuteczności środków, proponowanych w kwestjonariuszu rządowym.

Towarzystwo prawnicze w myśl § 10 kwestjonariusza wyraża przekonanie, iż dla Galicji byłoby pożądanem wydanie obowiązującej ustawy tej treści: a) Lżyć realność większą w jednej gminie katastralnej o pewnym minimalnym rocznym dochodzie katastralnym, wraz z inwentarzem koniecznym do prowadzenia gospodarstwa, takzwanym „fundus instructus”, według obowiązujących obecnie przepisów, jako przynależność nieruchomości uważamy, stanowiący „ojcowiznę”, której nie wolno ani zastawiać, ani egzekwować, ani też pozbyc, lub dzielić przez akta prawne między żyjącymi, lub na wypadek śmierci.

b) Obciążenie tych obszarów do 1/2, a najwięcej do połowy wartości, dozwolone być może za przyzwoleniem właściwej realnej instytucji sądowej, tylko w razie potrzeby spłaty współdziedziców, lub konieczności uratowania tym sposobem samego gospodarstwa. W tym razie też władza postara się o zabezpieczenie przez złożenie do depozytu, lub w inny sposób, by zaciągnięty dług użyty został istotnie na osiągnięcie zamierzonego celu.

c) W razie śmierci każdorazowego właściciela, względnie posiadacza gospodarstwa, takowe przypada najstarszemu synowi, lub w braku synów, najstarszej córce, który to dziedzic główny obowiązany jest do 3ch lat spłacić współdziedzicom w gotówce tychże części spadkowe. Najstarszy syn lub córka wtedy tylko jednakże obejmują gospodarstwo, jeżeli sami na niem gospodarować będą, jeżeli z innego tytułu nie posiadają już ojcowizny, i jeżeli nie zachodzą warunki, w których w myśl 2go ustępu § 270 u. c. nad osobą pełnoletnią kuratela ma miejsce.

d) Zreumat przepisy ustawy cywilnej §§ 629—646 mają być odpowiednio zastosowane do ojcowizny.

e) Sprzedaż ojcowizny dozwolona być może za sezwoleniem przynależnej władzy sądowej i dziedziców posiadacza, lub tychże prawnych zastępców, w wypadkach nadzwyczajnej konieczności, lub oczywistej korzyści; czy taki wypadek zachodzi, ocenia sędzia, który postara się w tym wypadku o należyte zabezpieczenie kapitału, ze sprzedaży pochodzącego, na rzecz przyszłych dziedziców (Anwärter).

f) Właścicielom gospodarstw włościańskich, przynależnych do nich większy, jak minimalny w myśl 1go ustępu a) oznaczony się mający, wolno wpisać swoje gospodarstwo do „księgi zagrodowej” jako ojcowiznę, skutkiem czego wszystkie przepisy prawne co do ojcowizny do tego gospodarstwa będą miały zastosowanie.

Rada miasta Lwowa.

Posiedzenie dnia 30. marca pod prezydencją dra Gnoińskiego. Obecnych radnych 52. Wobec tego kompletu z półtora 18 przedmiotów, stojących na porządku dziennym, wzięto przedewszystkiem pod obrady sprawę, dotyczącą dodatków gminnych do podatków stałych, tudzież gminnego podatku czynszowego, celem pokrycia niedoboru, jaki się na rok bieżący pokazuje. Porządek dzienny nazwał tę sprawę „bardzo pilną i nagłą” i podkreślił ten punkt dwoma linjami, chociaż go położył na ostatnim miejscu jawnego posiedzenia. Referował tedy imieniem sekcji II. dr. Leon Biliński. Jak wiadomo, w ogólnikowym przewidywaniu niedoboru budżetowego, uchwalila Rada jeszcze w styczniu rozpisanie dodatków wzmiankowanych w zeszlórocznej wysokości na 1. ewentualnie także na II kwartał br. Uchwałę tę jednak magistrat przedłożył dopiero dnia 19go marca Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia, i dotąd nie jest zatwierdzona. Tymczasem komisja budżetowa (budżet gminy na rok 1882 dopiero jest w druku) o dsza do przekonania, że niedobór wyniesie poważną sumę 229.000 gld. Zastanawiając się tedy nad jego pokryciem obliczono, że jeżeli podatek czynszowy wynoszący obecnie 3% rozłoży się progresywnie i odpowiednio do skali opłacanych za pomieszkania czynszów, można będzie z niego uzyskać 128.000 gld. brutto, a po potrąceniu kosztów i koniecznych odpisywań — przynajmniej 112.000 gld. netto. Progresja zaś ma być taka: czynsz do 800 gld. ma opłacać 3%, od 301—600 gld. 4%, nad 600 gld. 5%. Pozostająca reszta niedoboru wypadła pokryć rozpisaniem dodatków do podatków stałych, lecz na odmiennych niż zr. podstawach. Do-

datki te będą rozpisane od kwoty podatkowej, mieszczącej w sobie ordynarium wraz z całym ekstrordynarium należytości, a mianowicie w wysokości 3% od podatku gruntowego, domowego i zarobkowego, a w wysokości 10% od podatku dochodowego. Tym sposobem główny ciężar spadnie na koleje żelazne. Propozycje te po krótkiej dyskusji uchwalono, rozciągając postanowienie także na upłyniony już I kwartał, skoro poprze dnia uchwała nie została jeszcze zatwierdzona. Dla powzięcia zaś drugiej, statutem wymaganej uchwały, odbędzie się w przyszły czwartek posiedzenie ad hoc.

Oprócz tego załatwiono jeszcze cztery sprawy pomniejsze wśród wielkiego niepokoiu i przerywanego się od chwila kompletu. Rada postanowiła do banku rolniczego przystąpić z 5 udziałami po 200 zlr., — zatwierdzić casję przedsiębiorstwa czyszczenia kanałów na osobę Sperlinga Hermana, — grunt nr. 92 na Zamarstynowie sprzedać panu Krzyżotofowi Kaiserowi, oraz sprzedać za 1200 zlr. okrawki gruntu, przylegające do szkoły realnej, a obejmujące łącznie 26.90 sążni kwadratowych przestżeń.

Ogłoszenia urzędowe „Gaz. Lw.” Licytacje Realności pod 1. 32, 328, 324, 330 i 331 1/2. W Lwowie. Cena wywołania 7980 zlr. — Realność pod 1. 15 w Zwa ryzu, sąd powiatowy Drohobycz. Cena wywołania 2500 zlr. — Połowa gruntu pod 1. 20 w Dornbachu, sąd powiatowy Leżajsk. — Realność pod 1. 42 w Krtani, sąd powiatowy Złoczów. Cena wywołania 400 zlr. — Realność pod 1. 17 w Kolomyjach. Cena wywołania 1700 zlr. — Realność pod 1. 27 w Konarowicach, sąd powiatowy Dobromil. — Realność pod 1. 7 w Stryju. Cena wywołania 5 63 zlr. — Realność pod 1. 124 w Zolyni, sąd powiatowy Zanucz. Cena wywołania 600 zlr. — Realność pod 1. 53 w Kolomyjach. Cena wywołania 5900 zlr.

Konkurs. Posada adjuanta w zakładzie karnym dla mężczyzn w Lwowie, z placą roczną według XI klasy rangi. — Stypendjum z fundacji arcyksięcia Rudolfa rocznie 100 zlr. — Posady kilkunastu adjuantów podatkowych w okręgu galicyjskiej krajowej dyrekcji skarbowej, w 11 klasach rangi. — Rozpisano licytacje na dostawę żywności dla więźniów sądu obwodowego w Wadowicach. — Posada lekarza sanitarnego w Dolatynie i Lanczyciu, z placą roczną 615 zlr. — Stypendjum z zapisu sz. Teodora Stanisława Paprockiego rocz. 150 zlr. — Edykt. Sąd obwodowy w Tarnopolu uznał Wasyła Matiasza z Jablonowa marnotrawcą. Kurator Wasył Olejnik.

Rolnictwo przemysł i handel.

Wysłannicy angielskiej spółki, która ma zamiar zakupić największe kopalnie nafty w Galicji, udali się już z powrotem do Londynu. Nwidzili oni wszystkie niemal kopalnie, począwszy od Krosna, aż do tych, które położone są w Kolomyjkach, i orzekli, że w ogóle jest Galicja tak bogata w naftę, iż mogłaby śmiało wytrzymać konkurencję z Pensylwanją, byle tylko przemysł naftowy był rozwinięty na wielką stopę i prowadzony racjonalnie. Do takiej reformy przemysłu naftowego konieczne są nakłady wielkich kapitałów, których nie brakłoby spółce angielskiej, tem bardziej, że ma do niej przystąpić jeden z wielkich banków austriackich.

Uniónbank powziął zamiar założenia składów nafty w Tarnowie, Chyrowie i Siję tybicie w Grybowie. W tej mierze rozpoczęto już rokowania z zarządami dotyczących kolei żelaznych.

Wystawa artystyczna. „Union centrale des beaux arts” w Paryżu, połączona w najnowszym czasie z Musée des Arts décoratifs, urządza w pażykim pałacu przemysłowym w czasie od 1. sierpnia do 15 listopada 1882 międzynarodową wystawę fachową tych gałęzi przemysłu artystycznego, w których wyroby wytwarzają się z drzewa, papieru lub tkaniny. Do grupy „drzewa” należą nabele, do grupy „tkaniny” materje na suknie i do upiększenia pomieszczeń, do grupy „papieru drnk, oprawa i ilustracja księzek, tudzież fotografia. Wszelkie wyjasnienia, odnoszące się do tej wystawy, tudzież regulamin, udzieli na żądanie „Union centrale” 3, place des Vosges, Paris.

Wiedeń 29. marca. (Sprawozdanie domu komiowego A. Krzyżotofowicz i spółka. — Café Stierböck.) Na dzisiejszy targ dowieziono 3853 sztuk cieląt, 54 sztuk zabitych i 1229 sztuk żywej nierogacizny, 125 sztuk sztuk zabitych i 3487 sztuk żywych owiec, jako też 2408 sztuk jagniąt.

Piacono cielęta po zlr. 42— do 60—, zabitą nierogaciznę po 50— do 58—, żywą nierogaciznę po zlr. 4— do 58—, żywe owce z węgla po 46— do 58—, braki (owce) po 81— do 42—, na nogach strzyżone owce po 15— do 30— za 100 kilo, jagnięta zaś po zlr. 5— do 13— za parę.

Targ był dość ożywiony. Wiedeń 31. marca. (Telegr. „Daien. Polsk.”) Dziś o godzinie 9-tej zrana otwarto w St. Marx wystawę bydła opasowego, która obelana jest słabiej aniżeli zeszlóroczna. Galicję i Bukowinę reprezentuje tylko 75 sztuk. Wystawcami są: Romaszkan z Horodnicy, Siemiński z Pawłowskiej, Ostaszewski, Dzieduszycki z Zameczka, Schönfeld z Bukaczowca, Koffler z Zastawny, Kostukiewicz i Stanisławski z Radymyśla. Członkiem jury z Polaków jest Dawid Abrahamowicz. Jutro zwiada wystawę cesarz.

A. Krzyżotofowicz & Comp. Café Stierböck.

Przegląd polityczny.

Lwów 31. marca. Wczoraj udała się na spoczynek świąteczny także wiedeńska Izba panów, uchwalivszy nowelę wojskową. Dnia 29. bm. zaś o godz. 7. wieczorem odbyła pierwsze posiedzenie „komisja oszczędnościowa” pod przewodnictwem Hohenwartha. Obrady i uchwały jej mają na razie pozostać w głębokiej tajemnicy.

Narodni Listy podają telegram z Wiednia, zapowiadający, że hr. Taaffe myśli o projektach antysojalistycznych, w guście tych, z którymi Bismarck ma wiele kłopotów. Głosy półrządowe zaprzeczają temu.

Według umieszczonego wczoraj raportu urzędowego, okolica Czajnicy (na pograniczu z Limmem) jest ciągle widownią śmiałych napadów powstańczych Hercegowiny występują tam w dość silnych oddziałach, a pułk samboński (nr. 77) doznaje przykrych strat. Zabity świeżo podporucznik Frey był oficerem rezerwowym, niedawno dopiero powołanym na plac boju, a wiadomość o jego skonie bolesne sprawiła wrażenie u jego kolegów uniwersyteckich. Drugie ognisko powstania zdaje się być w okolicach Gacka i Stobliana. Napady powtarzają się tam prawie codziennie. Narodni List donosi o takim napadzie pod Dablicą na patrol 29 ludzi, który miał trudną przeprawę i dopiero po trzy godzinnej walce zdołał się uwolnić od napastników, którzy urządzili byli zasadkę.

Pułkownik Ott de Ottenkamp, z 77. pułku, komendant w Geradzcie (niedaleko Czajnicy), otrzymał obywatelstwo honorowe tego miasta.

Uwięziono w Mostarze archimandrytę Radolowicza przewieziono pod eskortą jednego oficera sztabowego do Osieka w Chorwacji.

W Krywoży zaś walki podjądowe toczą się osobliwie przy źródłach wody. Powstający robią tam zasadki na żołnierzy austriackich, jak myśliwi w Afryce na zwierzta. Budowa fortyfikacji postępuje z trudnością i z ogromnymi kosztami. Jedna deska dębowa kosztuje na miejscu 5 gld.

Przed kilku dniami wspomnieliśmy o broszurze Piotra Kotzowa przeciwko Skobiełowowi. Waga tej broszury mieści się w dowodzie, że Rosja nie może myśleć o prowadzeniu wojny za czepej. „Święta i popularna” może być dla niej tylko wojna obronna, jak w roku 1812. National Ztg. w liście z Petersburga dowodzi, że wszystkie wystąpienia Skobiełowa działy się w ściśle porozumieniu z Ignatiewem według obmyślanego planu, który jednak doznał zupełnego flaska.

Król serbski wybiera się po świętach na objazd swojego państwa.

Centrum w sejmie pruskim zyskało znowu jedno krzesło więcej: przy uzupełniających bowiem wyborach w 19 hanowerskim okręgu, 124 głosami wybrany został kandydat frakcji katolickiej sędzia Schrader. Przeciwnik jego, narodowo-liberał Betha, otrzymał tylko 109 głosów. Okręg wspomniany do roku 1873 reprezentowany był w sejmie przez konserwatystę, później przez narodowo liberała.

W ostatnim swym numerze z dnia 18. b. m. wychodzące w Genewie Wolnoze Słowo, ponownie przemawia o konieczności ustroju federacyjnego w Rosji, dowodząc słusznie, że wszystkie trzy filary, na których opierało się dotychczas carstwo, narodowo rosyjskie, prawosławie i jednoladztwo, spruchniały do szczytu i muszą być zastąpione ideą sprawiedliwości względem narodów podbitych, jeśli carstwo chce dalej mieć pretensję do egzystowania.

Z Charkowa donoszą tu, że wskutek wiadomych zajęć w uniwersytecie, wydano 7 studentów, a 29 udzielono napomnienia.

Uwięzieni deputowani irlandzcy Parnell, Dillon i O'Kelly żądali w parlamencie, aby ich puszczono na wolność celem wzięcia udziału w głosowaniu nad projektem zmiany regulaminu Izby (co do zamykania dyskusji). Gładstone oświadczył, że to niemożliwe.

Miasto Galwiny (w Irlandji) jest od dłuższego już czasu świadkiem zaciętych targów pomiędzy żołnierzami dwóch pułków piechoty, z których jeden złożony jest z samych praw irlandzkiów, nie mogących znieść kolegów angielskich. Biją się też codziennie, kłęczą i zabijają; lud popiera stronę pułku irlandzkiego, a policja napróżno usiłuje robić porządek.

W Tunisie zdarzyło się kilka krwawych bójk między żołnierzami francuskimi a Włochami.

Telegramy własne „Dzien. Polskiego.”

(R.) Wiedeń 31. marca. Namiestnik hr Potocki, był przedwczoraj na osobnej audjencji u cesarza. Dziś odjechał pociągiem pospiesznym do Lwowa.

(D.) Wiedeń 31. marca. Izba panów przyjęła wczoraj po żywej rozprawie § 34 ustawy wojskowej, tyczący się obustronnie wolności emigracji. Minister Welsersheimb, bronił bardzo zżęcznie tego niepopularnego przepisu. Przy imiennem głosowaniu skonstatowano rozbić się lewicy. Węłunastu głosowało z większością, a dwiętnastu z mniejszością. Całą ustawę przyjęto 68 głosami przeciw 16.

Petersburg 31. marca. Nihilista Kobuzew, główny sprawca zabójstwa cara Aleksandra III, został uwięziony w Moskwie i przywieziony do fortecy petropawłowskiej.

Świat pisze: Gdy pokój europejski jest zapewniowany, żyje Rosja musi teraz powetować czas stracony i przeistoczyć Warszawę, Grodno, Kowno, Wilno i inne punkta graniczne na wielkie fortece. Roboty powinny być poruczone jednej, odpowiedzialnej osobie, a nie komisji, w której jeden członek zwala zawsze odpowiedzialność na drugiego.

Nowoje Wremia wskazuje również na zły stan fortec polskich.

Berlin 31. marca. Vossische Ztg. donosi, że ustąpienie rosyjskiego ministra oświaty Nicolai, nie jest aktem nielaski carskiej. Następca jego, Deljanow, uchodzi za liberała konserwatywnego.

Rząd rosyjski postanowił według dzienników tutejszych rozszerzyć port wojenny Batum dla flety pancernej.

Zugląd dowiaduje się, że Grabowskiemu zakazano mówić w Petersburgu dalsze odczyty przednie panslawistom. Także cofnięto pozwolenie, dane księciu Dolgorukow, na odczyt podobny. Na niebezpieczeństwo, mogące wyniknąć z odczytów anti-paslawistycznych, zwrócił Katkow uwagę rządu.

Londyn 31. marca. Policja dowiedziała się o groźnych zamiarach Fenianów. Z tego powodu zarządzono bardzo obszerne środki ostrożności w tutejszych dokach, arsenalach i tunelach kolejnym pod Tamizą, które Fenianie zamierzali wysadzić za pomocą dynamitu w powietrze.

Marwin, znany z wykrycia tajnej umowy pomiędzy Szuwalowem a Salisburym, obecnie korespondent angielskich dzienników w Londynie, donosi o pogadance, mianej z Ignatiewem. Minister ten uważa traktat berliński za wadliwy, a więc zły i nietyralny. Za to odpowiedzialną jest — według Ignatiewa — Europa sama, a nie Rosja. Według brzmienia traktatu, powinna być Austria zajęć Bošnję i Hercegowinę, przywrócić tam spokój, gdy tymczasem Austria rozpoczęła wojnę i naruszyła traktat. Sprawę tę musi Austria teraz — powiada Ignatiew — załatwić z całą Europą, a nie z Rosją. Dla Ignatiewa jest to niezrozumiałem, dlaczego prasa europejska rzuca się na Rossję, i oskarża ją o to, że namawia Austrę do wkroczenia do Bošnję w celu popchnięcia Słowian w jej ramiona. Tego nie uczyniła Rosja, lecz mają, którego nie chce wymienić, a który chciał tym sposobem Austrę osłabić.

Brym 31. marca. Król Humbert zamierza udać się na uroczystość otwarcia kolei przez góry św. Gottharda.

Petersburg 31. marca. Dziś rozstrzelano w Kronstadzie Suchanowa. Innym skazanym zamienić karę śmierci na roboty katorżne.

Odessa 31. marca. Prokurator i członek sądu wojennego generał Strelinow został wczoraj wieczorem wystrzałem z rewolweru raniony i umarł w dwie minuty później. Sprawca uwięziony.

Telegramy biura koresp.

Wiedeń 30. marca. Polit. Corr. donosi, że Cetyni, że radca państwa von Jönin otrzymał dłuższy urlop, z którego korzystając wybiera się w podróż do Włoch. W kołach dyplomatycznych uważają za prawdopodobne, że Jönin zostanie przeniesiony na inną posadę.

W korespondencji z Sofii donosi Pol. Corr., że Hitrowo oświadczył na zgromadzeniu tamtejszej kolonii rosyjskiej, że car absolutnie nie życzy sobie, aby jego poddani czy to słowem, czy czynem działali na korzyść powstańców w Bośni lub Hercegowinie.

Taż sama Pol. Corr. donosi z Aten, iż budżet na rok 1882 przedłożony Izbie oblicz dochody na 66 milionów, z których 8 przypada na świeżo zajęte prowincje. Wydatki wynoszą 77 milionów.

Wiedeń 30. marca. Izba panów załatwiła nowelę do ustawy wojskowej w rozprawie generalnej i szczegółowej według wniosków komisji. Przy § 54 zbijał minister obrony krajowej w dłuższej mowie, przyjmowanej oklaskami, wniosek mniejszości, motywowany przez H y e g o. Minister dowodził, że państwo ma prawo żądać spełnienia obowiązków wojskowych, z czego wynika, że ma ono powinność usunąć wszystko, co mogło po jedynym osobom umożliwić usunięcie się od tego obowiązku, poczem § ten przyjęto w głosowaniu imiennem 68 głosami przeciw 19. Ustawa o ograniczeniu egzekucji na pensje urzędników i konwencji o fikloksze przyjęta. W końcu wybrano komisję do reformy wyborczej i komisją do taryfy cłowej. Terminu następnego posiedzenia nie oznaczono.

Praga 31. marca. Rieger został powitany wczoraj w Besedzie miejskiej mową i odpowiedział na przemówienie przewodniczącego w te słowa: Nie wszystko można osiągnąć, do czego dążymy. Musimy być cierpliwi i umiarkować nasze żądania. Musimy żywać, że jesteśmy obywatelami austriackimi i umiarkować swoje żądania odpowiednio do wymogów państwa. Nie chcemy mieć żadnego pierwszeństwa przed Niemcami i korzystać obok nich z praw swoich. Uczyniliśmy postępy, których gdzieindziej osiągnąć niepodobna.

Palermo 31. marca. Miasto ożywione, ale porządek panuje zupełny. Fałszem jest, jakoby Francuzi wjechali z miasta z obawy demonstracji. Garibaldi wpływał na utrzymanie porządku, zalecając spokój. Uroczystości rozpoczną się jutro i będą miały charakter czysto municypalny. Crispi przemówi jutro.

Petersburg 31. marca. Gubernator archangielski, Baranow, miał audjencję w Gacetynie, gdzie jego propozycje względem podniesienia handlu na północy przyjęto z uznaniem.

Londyn 31. marca. W Izbie lordów oświadczył Granville, że rząd musi czekać na dalsze wiadomości o przebieżdzie okrętów rosyjskich przez Bosfor, zanim postanowi, czyli ma poczynić Rosji jakiekolwiek przedstawienia.

Izba gmin odrzuciła 318 głosami przeciwko 279 poprawkę Mariotta do wniosku Gladstone'a, względem rezolucji o zamknięciu dyskusji.

Madryt 31. marca. Agitacja w Barcelonie wzmagą się. Wszędzie pozamykano warszaty i magazyny. Tymu robotników chciały powstrzymać ruch pociągów, przyczem padły strzały. Policja interweniowała, i pociągi ruszyły. Zapewniają, że jutro ogłoszony zostanie stan obłężenia w całej Katalonii. Katalońscy deputowani prosili Sagastę, aby wobec opozycji, jaką napotyka w Katalonii, traktat bankowy francuzko hiszpański nie stawał jego przyjęcia jako kwestję gabinetową. Sagasta nie zobowiązywał się do niczego i ma się porozumieć z towarzyszymi. Camacho oświadczył w Izbie, że sam obejmuje odpowiedzialność za swoje projekta finansowe i ustąpi w razie, jeżeli one nie będą przyjęte.

Paryż 30. marca. Jest możebnem, że Izba rozpocznie dopiero 1go kwietnia ferie, aby przedtem zawotać wszystkie traktaty handlowe. Wszystkie odnośne sprawozdania rozdano dzisiaj. Zebranie 50 reprezentantów Izby handlowej oświadczyło się za clami specyficznymi, za zastąpieniem tr:ktatów handlowych przez ogólna taryfę

Table with multiple columns showing exchange rates and prices for various goods like flour, oil, and other commodities. Includes entries for 'Dnia 30. marca', 'Lwów', 'Galicja', 'Wiedeń', etc.

clową, przyczem przyznano klauzulę dotyczącą narodów, otrzymujących największe ustępstwa i korzyści i żądają, aby co najmniej traktaty handlowe trwały najdłużej przez 5 lat.

Berlin 30. marca. Izba uchwała w drugim czytaniu przedłożenie kościelno polityczne po kompromisie, ułożonym pomiędzy centrum a konserwatystami. Minister wyznał oświadczył się przeciwnikiem ograniczenia władzy dyskrejonalnej do 1go kwietnia 1883, nazywa artykuł 3 nie do przyjęcia, ponieważ artykuł ten odejmuje zakładowo państwowym prawo zbadania wykształcenia duchownych, a w końcu przemawia za zatrzymaniem §. o biskupach w brzmieniu przedłożenia rządowego, tudzież za zachowaniem artykułu 4go i 5go, które odpady w skutek kompromisu.

Madryt 30. marca. W Barcelonie zamknęli właściciele kilka fabryk, chcąc w ten sposób demonstrować przeciw francuzko-hiszpańskiemu traktatowi handlowemu. Robotnicy przeciągali ulicami miasta, wznosząc podburzające okrzyki; 35 osób uwięziono. Rząd jest zdecydowany wystąpić energicznie przeciwko siłom potajnym, które chcą zorganizować opór przeciwko prawom. Większość Izby usposobiona jest dobrze dla francuzko-hiszpańskiego traktatu handlowego.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Wiedeń 31. marca. godzina 10 min. 46. Akcje kredytowe 327.90, Anglo-Austr. 128.25, Akcje banku Union 124.50, Kolej Karola Lud. 307.76, Poludn. 148. —, Renta papierowa —, Listy zastawne gal. banku hipot., Galicyjskie obligacje indemnizacyjne —, Galicyjski bank rusyjski —, Lisy z roku 1864 —, Napoleondor 9.62. Rubel papier. 1.20 1/2. Usposobienie: bardzo stałe.

Wiedeń 30. marca godzina 2 min. 25. Akcje kredytowe 177.76, Weg. akcje kred. 320. —, Akcje anglo-aust. 127.50, Akcje banku Union 124. —, Akcje kred. Karola Ludwika 307.5, Akcje kolei północnej 262. —, Akcje kolei południowej 148.50, Akcje kolei Alfordzkiej 166.50, Akcje kolei Elzbiety 208. —, Akcje kolei Lwowsko-Czerniowieckiej 170. —, Akcje kolei węg. północno-wschodniej 160. —, Wiedeńskie losy 127. —, Akcje kolei Rudolfa —, Akcje kolei Albrechta —, Węgierskie obligacje państwa w zlocie 94.50, Galicyjskie obligacje indemnizacyjne 88.50, Losy regulacji Cisy —, Losy tureckie 23.75, Węgierska renta 118.70, Akcje banku związkowego 118. —, Akcje banku obrotowego —, Akcje kolei węgiersko-galicyskiej —, Akcje kolei państwowej —, Rubel papierowy 1.20, Węgierskie losy 118.25, Mark niemiecki —, Uspos. : stałe.

Wiedeń 29. marca godzina 5 min. 40. Jedynolity dług państwa w banknotach 78.55, w srebrze 78.80, Renta w zlocie 98.45, Losy pożyczki z roku 1880 129.40, Akcje banku wiedeńskiego 819. —, kredytowego 328. —, Londyn 120. —, Srebro —, Napoleondor 9.62, Dukat ces. cen. 6.62, 100 marek niemieckich 85.60.

Berlin 31. marca godzina 5 min. 40. Borsyjskie banknoty 205.05, Akcje kredytowe 371.50, Lombardy 245. —, Galicyjskie 130.75, Kolei Rumuńskiej 61.75, Austriackie banknoty 170.10. Po zamknięciu giełdy: kruszotowe —, Lombardy —.

Paryż 31. marca. Renta 83.80.

Telegramy obojętne z dnia 30. marca.

Wiedeń: Pazenica 12.20 do 12.22 zlr., tyto — do — zlr., jęczmień — do — zlr., kukurudza — do — zlr., owies — do — zlr., okowita pr. 10.000 liter procent 82 — do 82.75 zlr. — Budapeszt: Pazenica 100 kgr. (na wiosnę) 11.73 do 11.76 zlr., rzepak (na sierpień-wrzesień) 13 — zlr. — Berlin: Pazenica 60 kgr. (na wiosnę) 12.50 — zlr., — spirytus loco 44.80 m., olej rzepakowy 65.80 m. — Szonon: Pazenica 100 kgr. — zrzepik — fr. — Paryż: maki 168 kgr. 61.80 fr., olej rzepakowy 70.50 fr., spirytus — fr. — Wrocław: Pazenica —, tyto —, owies —, spirytus —, kukurudza —, Kolonia: Pazenica —.

Nafta. Wiedeń 31. marca: 15% do 15%. Brama: 7.10 do —. Hamburg: 7.50, na marzec 7.36, na sierpień-grudzień 7.95. Antwerpja: za marzec 17%. Nowy-York: 7 1/2. Filadelfja: 7 1/2.

Przyjechali do Lwowa dnia 31. marca. HOTEL LANGA C. Leszczyński z Zawalowa, J. Glitcz z Wiednia, J. Futassy z Paryża. HOTEL EUROPEJSKI K. margrabi Gordon z Holobutowa, B. Choromański z Petersburga. HOTEL ANGIELSKI C. Lekczyński z Remenowa, B. Wierchlejski z Kabarowic, F. Podolski ze Stryczna wielkiego, W. Lachowicz z Jaworowa, W. Szeliga z Jaworowa. HOTEL ŻORZA. F. hr. Czacik z Wołynia, B. Komarnicki z Pobocza, A. Agopowicz ze Stanisławowa, B. Rosenstock ze Skalat, O. Mathesius z Lipska, H. Steinberg z Galacza, E. Feller z Rodzolu. HOTEL LAZARUSA. H. Goldhammer i L. Gartenberg z Drohobycza, H. Kapelus z Brodów.

W CIĄGU JEDNEJ NOCY

wyleczyć można popękanie skóry, plamy ożerona, krostki, liszaje, odmrożenia itd. za pomocą Crème Simon. Paryż, Simon 36 ul. Provence. We Lwowie u pp. Mikolascha.

Poleca znany z taniości i doborowego towaru... MAGAZYN DAMSKI... KAMILA STRYZYŃSKIEGO

PARASOLKI letnie od zlr. 1-20 do zlr. 10. Kwiaty francuskie. Pióra do kapeluszy strusie i fantasty one.

GORSETY paryskie od 1 zlr. 30 cent. do 5 zlr. Zapał do zasuszenia, bawełniane...

Isięcie brzości, farby, rosa, bibulki... Miaridzi, Posałac, Medajon...

Isięcie brzości, farby, rosa, bibulki... Miaridzi, Posałac, Medajon...

Isięcie brzości, farby, rosa, bibulki... Miaridzi, Posałac, Medajon...

Isięcie brzości, farby, rosa, bibulki... Miaridzi, Posałac, Medajon...

Na wystawie przemysłu domowego... dypiumi mi szczególnego umnia...

PLÓTNA wyrobu krajowego. Korczyńskie białe, czyste... Półblone i szere plótwa białowska...

Do tym powrocie... zanim się udam...

Ogłoszenie. Mamy zaszczyt zawiadomić Szanowną... Publiczność miejsc okolicznych...

Staraniem Towarzystwa gospodarskiego gal. wchodzi w życie już w roku bieżącym Wiosenne jarmarki na konie...

Założona w roku 1858. Premiuwana na wystawie wiedeńskiej 1873 medalem postępu... Do Przewielebnego Duchowieństwa!

ST. MARIKIEWICZA we Lwowie, Plac Marjański liczb 10. Rozmaite obrazy święte 100 sztuk...

Bubajki i ciełeta półkwi Shorthorn, oraz Barany... Lakiery olejne z farbą do posadzki...

Kowal (bezzenny) biegi w zawodzie łucia koni... W Magazynie E. Machajskiego...

Pomimo podwyższenia cła! O ile starczy będzie znaczący zapas... Handel KAROLA BAŁABANA we Lwowie...

CUKIERNIA MACIEJA KOSTECKIEGO ulica Karola Ludwika 1. 3 i ul. Czarnieckiego 1. 3... na Święta Wielkiej Nocy...

W Reżubowicach kolo Przemysla, o 10 minut drogi od przystanku kolei Lwowskiej...

Praktykanta z ukończoną 3cją gimnazjalną... Lukiernia M. Kosteckiego...

ANTONIEGO ROSENBERGA 1470 Dobramilu. 2-3. PLASTER THAPSIA LE PERDIEL-REBOULLEAU...

!! Na święta !! Polecam moje doborowe krajowe i zagraniczne wina... Max Wixel.

Główny skład PIWA OŁOMUNIECKIEGO nadgródne medalem zasługi na wystawie wiedeńskiej...

Refosco słynne najzłaciejsze, czarne wina... po 50 ct. za litr...

VELOUTINE jest 1012 79... Mączka ryżowa przygotowana z Bismutem...

THAPSIA Oskar PARIS... Dla uniknięcia narzekania słusznie zarządził...

SOKAL i LILIEN ulica Hetmańska 1. 8. 3% listy zastawne c. k. oprz. Zakł. kred. ziemskiego...

Uznanie!!! Cztery wielkie medale zasługi i list pochwalny za przewyborne perfumy i wody toaletowe...

KAWA w pakietach pocztowych po 4/1 kilo... R. Maiti w Tryescie

KANTOR WYMIANY o. k. upryw. galic. akcyjnego Banku Hipotecznego kupuje i sprzedaje...

Gum i pęcherze rybie najpewniejsza prozerwatywa prawdziwa francuska... Galicyjski Bank Kredytowy...

JAN IHNATOWICZ, magister farmacji i chemik sądowy. Fabryka we Lwowie, ulica Kopernika 1. 3.